

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. gegužės 12 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Jurisdikcija ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymas – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – 7 straipsnio 2 punktą – Jurisdikcija delikto arba kvazidelikto bylose – Žalos atsiradimo vieta – Žala, kurią sudaro išimtinai finansiniai nuostoliai“

Byloje C-709/19

dėl *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas) 2019 m. rugsėjo 20 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. rugsėjo 25 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Vereniging van Effectenbezitters

prieš

BP plc

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurią sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, teisėjai L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan (pranešėjas) ir N. Jääskinen,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Vereniging van Effectenbezitters*, atstovaujamos *advokaat* J. van der Beek,
- *BP plc*, atstovaujamos *advocaten* W. H. van Hemel, A. F.J.A. Leijten, O.J.W. Schotel ir J. S. Kortmann,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Wils, R. Troosters ir M. Heller,

susipažinęs su 2020 m. gruodžio 17 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: nyderlandų.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 7 straipsnio 2 punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Vereniging van Effectenbezitters* (Akcininkų asociacija, Nyderlandai, toliau – VEB), kurios buveinė yra Hagoje (Nyderlandai), ir bendrovės *BP plc*, vykdančios veiklą visame pasaulyje ir turinčios įregistruotą buveinę Londone (Jungtinė Karalystė), ginčą dėl pastarosios atsakomybės už žalą, padarytą asmenims, kurie per tarpininką įsigijo, valdė ar pardavė BP paprastąsias akcijas naudodamiesi investicine sąskaita Nyderlanduose.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 1215/2012 15 ir 16 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(15) jurisdikcijos taisyklės turėtų būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai nustatoma pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą. Todėl turėtų visada galioti ši jurisdikcijos nuostata, išskyrus keletą aiškiai nustatytų atvejų, kai ginčo objektas arba šalių autonomija pateisina kitą siejamąjį kriterijų. Juridinio asmens buveinės vieta turi būti apibrėžta autonomiškai, siekiant didesnio bendrų taisyklių skaidrumo ir norint išvengti jurisdikcijų kolizijos;

(16) jurisdikcija turėtų būti nustatoma ne tik pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą, bet ir pagal kitą alternatyvų jurisdikcijos pagrindą, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp teismo ir bylos arba siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą. Glaudaus ryšio reikalavimas turėtų užtikrinti teisinį tikrumą ir padėti išvengti galimybės pareikšti atsakovui ieškinį valstybės narės, kurios jis negalėjo pagrįstai numatyti, teisme. Tai ypač svarbu sprendžiant ginčus, susijusius su nesutartinėmis prievolėmis, kylančiomis iš privatumo ir asmeninių teisių, įskaitant šmeižtą, pažeidimų.“
- 4 Reglamento Nr. 1215/2012 II skyrius „Jurisdikcija“, be kita ko, apima 1 skirsnį „Bendrosios nuostatos“ ir 2 skirsnį „Specialioji jurisdikcija“. Šio reglamento 1 skirsnyje esančio 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Pagal šį reglamentą asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškiniai turi būti pareiškami tos valstybės narės teismuose, neatsižvelgiant į šių asmenų pilietybę.“
- 5 Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 2 skirsnyje esantis 7 straipsnis suformuluotas taip:

„Asmeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškinys kitoje valstybėje narėje gali būti pareikštas:

<...>

2) bylose dėl civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto – vietos, kurioje įvyko ar gali įvykti žalą sukėlęs įvykis, teismuose;

<...>“

Nyderlandų teisė

- 6 1994 m. liepos 1 d. įsigaliojusio *Burgerlijk Wetboek* (Nyderlandų civilinis kodeksas, toliau – BW) 3 knygos 305a straipsnyje nustatyta:

„1. Bet kuri institucija ar asociacija, turinti teisinį veiksnumą, gali pareikšti ieškinį teisme, gindama panašius kitų asmenų interesus, jei tokią gynybą vykdo pagal savo įstatus.

<...>

3. Tokiu ieškiniu, koks nurodytas pirmoje dalyje, negali būti siekiama <...> piniginės kompensacijos išmokėjimo.

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 7 VEB yra asociacija, turinti neribotą teisinį veiksnumą pagal Nyderlandų teisę; jos tikslas, kaip apibrėžta jos įstatuose, yra atstovauti akcininkų interesams. Ji, be kita ko, gali pareikšti grupinius ieškinius, kaip tai suprantama pagal BW 3 knygos 305a straipsnį.
- 8 BP yra visame pasaulyje veikianti naftos ir dujų bendrovė. Jos paprastosios akcijos kotiruojamos Londono ir Frankfurto (Vokietija) vertybinių popierių biržose. Amerikos depozitoriumo akcijos (*American Depository Shares*), išvestos iš paprastųjų akcijų, kotiruojamos Niujorko (Jungtinės Valstijos) biržoje.
- 9 2010 m. balandžio 20 d. BP nuomojamoje naftos gręžimo platformoje *Deepwater Horizon*, esančioje Meksikoje įlankoje, įvyko sprogimas, dėl kurio žuvo ir buvo sužaloti žmonės. Jis taip pat padarė žalos aplinkai.
- 10 2015 m. VEB pagal BW 3 knygos 305a straipsnį *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo pirmosios instancijos teismas, Nyderlandai) visų asmenų, kurie nuo 2007 m. sausio 16 d. iki 2010 m. birželio 25 d. įsigijo, valdė ar pardavė BP paprastasias akcijas, naudodamiesi investicine sąskaita Nyderlanduose arba Nyderlanduose įsisteigusio banko ir (arba) investicinės bendrovės investicine sąskaita, vardu (toliau – BP akcininkai) pareiškė grupinį ieškinį BP.
- 11 Toje byloje VEB prašė *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo pirmosios instancijos teismas) nuspręsti, kad:
- Nyderlandų teismai turi tarptautinę jurisdikciją priimti sprendimus dėl BP akcininkų ieškinių dėl žalos atlyginimo,
 - *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo pirmosios instancijos teismas) turi teritorinę jurisdikciją nagrinėti šiuos ieškinius,
 - prašymams dėl žalos atlyginimo taikoma Nyderlandų teisė;
 - BP savo akcininkams pateikė netikslius, neišsamius ir klaidinančius pranešimus apie: i) savo saugumo ir priežiūros programas prieš 2010 m. balandžio 20 d. naftos išsiliejimą į vandenyną; ir (arba) ii) šio naftos išsiliejimo mastą; ir (arba) iii) BP vaidmenį ir atsakomybę, susijusius su šiuo naftos išsiliejimu,
 - BP savo akcininkų atžvilgiu veikė neteisėtai,

- jei BP nebūtų atlikusi šių neteisėtų veiksmų, jos akcininkai būtų galėję įsigyti ar parduoti BP akcijas palankesnėmis rinkos kainomis arba apskritai nebūtų jų įsigiję ar jas pardavę,
 - yra ryšys tarp, pirma, neteisėtų BP veiksmų ir jų nulemtu pirkimo bei pardavimo sandorių sudarymo sąlygų ir, antra, nuo 2007 m. sausio 16 d. iki 2010 m. birželio 25 d. BP akcininkams atsiradusių nuostolių dėl nukritusio akcijų kurso.
- 12 BP ginčijo Nyderlandų teismo jurisdikciją ir teigė, kad šis teismas negali grįžti savo tarptautinės jurisdikcijos Reglamentu Nr. 1215/2012.
- 13 *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo pirmosios instancijos teismas) pripažino, kad neturi jurisdikcijos nagrinėti VEB reikalavimų. *Gerechtshof Amsterdam* (Amsterdamo apeliacinės instancijos teismas, Nyderlandai) apeliacinėje instancijoje patvirtino šį sprendimą dėl jurisdikcijos neturėjimo. Šis teismas nusprendė, kad šioje byloje kalbama apie visiškai finansinę žalą, kurią investuotojai teigia patyrę Nyderlanduose dėl įvykių, t. y. BP veiksmų ir (arba) neveikimo, pasireiškusių ne Nyderlanduose. Žalos atsiradimas Nyderlanduose esančioje investicinėje sąskaitoje savaime nėra pakankama sąsaja Nyderlandų teismo jurisdikcijai nustatyti pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą, nes tam būtinos kitos ypatingos aplinkybės. Tai, kad BP kreipiasi į pasaulinę investuotojų bendruomenę, įskaitant olandus, ir tai, kad VEB atstovauja daugelio investuotojų, kurių dauguma gyvena Nyderlanduose, interesams, nėra tokios ypatingos aplinkybės.
- 14 Dėl šio sprendimo VEB pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui – *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas).
- 15 Šiame apeliaciniame skunde VEB, be kita ko, teigė, kad bylos aplinkybės yra panašios į aplinkybes bylose, kuriose priimti 2015 m. sausio 28 d. Sprendimas *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37) ir 2018 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas *Löber* (C-304/17, EU:C:2018:701); juose Teisingumo Teismas nusprendė, kad ieškovo gyvenamosios vietos teismų jurisdikcija yra pateisinama, jeigu ieškovo nuolatinė gyvenamoji vieta iš tikrųjų yra žalą sukėlusio įvykio arba žalos atsiradimo vieta. VEB tvirtino, kad sertifikatai nuvertėjo ne dėl finansų rinkose susiklosčiusių nepalankių aplinkybių, bet dėl to, kad BP pateikė netikslūs, neišsamūs ir klaidinančius pranešimus apie naftos išsiliejimą ir taip nesilaikė teisinės pareigos pateikti informaciją. Todėl akcininkai priėmė sprendimus dėl investicijų, kurių nebūtų priėmę, jei faktinės aplinkybės būtų nurodytos tiksliai ir išsamiai. Kai tik buvo sužinota tiksli informacija, jų akcijų vertė sumažėjo, todėl jie patyrė žalos. Kadangi akcijos arba bent jau akcininkų reikalavimo teisės, susijusios su šiomis akcijomis, buvo administruojamos (pripažintos pelnu arba nuostoliais) ir buvo Nyderlanduose esančioje investicinėje sąskaitoje arba Nyderlanduose įsisteigusio banko ir (arba) investicinės bendrovės investicinėje sąskaitoje, nuostoliai, atsiradę dėl akcijų nuvertėjimo, nulemtu neteisėtų BP veiksmų, atsirado tiesiogiai šioje Nyderlanduose esančioje investicinėje sąskaitoje. Todėl VEB mano, kad Nyderlandų teismai turi jurisdikciją nagrinėti jos prašymus. Nustatyti šiai Nyderlandų teismų jurisdikcijai nereikia jokios ypatingos ar papildomos aplinkybės.
- 16 Atsikirdama BP, be kita ko, teigė, kad 2015 m. sausio 28 d. Sprendime *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37) vien to, kad žala atsirado tiesiogiai ieškovės banko sąskaitoje Austrijoje, nepakako, kad būtų pripažinta Austrijos teismų jurisdikcija. Ji nurodė, kad tame sprendime padaryta išvada grindžiama aplinkybėmis, kurios, vertinamos bendrai, leido pripažinti ieškovo gyvenamosios vietos teismų jurisdikciją. Vien finansinė žala, kuri atsiranda tiesiogiai ieškovo banko sąskaitoje, negali būti laikoma reikšminga sąsaja pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą net ir nesant rizikos, kad žalą patyrusi šalis *a posteriori* sieks pakeisti žalos atsiradimo vietą, nusprendama atidaryti banko sąskaitą pasirinktoje valstybėje. Nesant papildomų aplinkybių, vietos, kurioje yra banko sąskaita, teismas neturi jurisdikcijos. BP teigimu, jos argumentai taikytini neatsižvelgiant į tai, ar pradėtas procesas yra grupinio, ar individualaus pobūdžio.

- 17 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, 2015 m. sausio 28 d. Sprendime *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37) ir 2018 m. rugsėjo 12 d. Sprendime *Löber* (C-304/17, EU:C:2018:701) nagrinėtos faktinės aplinkybės ir jo nagrinėjamos bylos aplinkybės yra panašios, nes šiose trijose bylose investuotojai patyrė visiškai finansinę žalą tiesiogiai banko sąskaitoje arba investicinėje sąskaitoje ir šią žalą sudarė šioje banko ar investicinėje sąskaitoje laikomų vertybinių popierių kaip turto vertės sumažėjimas.
- 18 Kita vertus, faktinės aplinkybės skiriasi tuo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama finansinė žala atsirado dėl to, kad BP pranešimuose spaudai, jos interneto svetainėje paskelbtose ataskaitose, metinėse ataskaitose, taip pat vadovų viešai paskelbtuose pareiškimuose buvo paskelbta netiksli, neišsami ir klaidinanti informacija, o ne dėl, kaip buvo pirmosiose dviejose bylose, tokios informacijos atskleidimo tam tikros valstybės narės teritorijoje. Be to, pagrindinėje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad pateikdama šią informaciją BP atskirai ar konkrečiai nesikreipė į Nyderlandų investuotojus. Iš *Gerechtshof Amsterdam* (Amsterdamo apeliacinės instancijos teismas) nustatytų faktinių aplinkybių matyti, kad pagrindinė byla susijusi ne su finansinių produktų pardavimu ir pirkimu Nyderlandų antrinėje rinkoje, bet su BP paprastųjų akcijų, kurios kotiruojamos Londono ar Frankfurto biržoje, pirkimu naudojant Nyderlanduose turimą investicinę sąskaitą arba investicinę sąskaitą, atidarytą Nyderlanduose įsisteigusio banko ir (ar) investicinės bendrovės.
- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, 2015 m. sausio 28 d. Sprendimas *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37) ir 2018 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas *Löber* (C-304/17, EU:C:2018:701) taip pat labai skiriasi nuo šios bylos, kuri yra susijusi su grupiniu ieškiniu, dėl ko gali kilti papildomų sunkumų nustatant žalos atsiradimo vietą. Kadangi tokiu ieškiniu siekiama apsaugoti panašius interesus, neatsižvelgiama į konkrečias nukentėjusiųjų šalių aplinkybes. Kadangi grupiniame ieškinyje nekalbama apie individualių sandorių ypatumus, kyla klausimas, ar prireikus turi būti nustatytos papildomos konkrečios aplinkybės, ir, jeigu atsakymas būtų teigiamas, tai kaip.
- 20 Šis teismas teigia, kad darant prielaidą, jog Nyderlandų teismas, į kurį kreiptasi, turi jurisdikciją nagrinėti VEB grupinį ieškinį pagal BW 3 knygos 305a straipsnį, siekiant išnagrinėti VEB ieškinius, ir kad jis nuspręs, jog BP veikė neteisėtai savo akcininkų atžvilgiu, pastarieji šiuo pagrindu gali individualiai pradėti naują procesą, siekdami piniginės kompensacijos. Šiuo atveju svarbu išsiaiškinti, ar tokius ieškinius galima pareikšti teisme, turinčiame jurisdikciją nagrinėti grupinį ieškinį. Šis klausimas galėtų kilti, jei BP akcininko nuolatinė gyvenamoji vieta arba jo Nyderlanduose esančios banko sąskaitos ar investicinės sąskaitos vieta būtų ne teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikcijos teritorijoje. Be to, kyla klausimas, koks (-ie) veiksnys (-ai) nulemia nacionalinę teritorinę jurisdikciją.
- 21 Šiomis aplinkybėmis *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. a) Ar [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 2 punktą turėtų būti aiškinamas taip, kad tiesiogiai padaryta vien turtinė žala Nyderlanduose esančioje investicinėje sąskaitoje arba Nyderlanduose įsisteigusio banko ir (arba) investicinės bendrovės investicinėje sąskaitoje, kuri atsirado dėl investavimo sprendimų, priimtų remiantis visame pasaulyje skelbiama, tačiau netiksli, neišsami ir klaidinančia tarptautinės biržinės bendrovės informacija, yra pakankamas pagrindas teigti, kad Nyderlandų teismams gali būti suteikta tarptautinė jurisdikcija toje vietoje, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis (*vieta, kurioje atsirado žala*)?
- b) Jei atsakymas būtų neigiamas, ar būtinos papildomos aplinkybės, kurios pateisintų Nyderlandų teismų jurisdikciją, ir kokios turėtų būti šios aplinkybės? Ar, siekiant pateisinti Nyderlandų teismų jurisdikciją, pakanka tokių papildomų aplinkybių: BP kreipiasi į pasaulinę investuotojų bendruomenę, įskaitant olandus; VEB atstovauja daugelio investuotojų interesams, kurių dauguma yra Nyderlanduose; BP ir jos akcininkų Jungtinėse Valstijose susitarimas nebuvo pasiūlytas investuotojams, kurių interesams atstovauja VEB, ir nebuvo atlikta kita panaši procedūra Europoje; tarp akcininkų, kurių vardu veikia VEB, yra vartotojų, kuriems Reglamente Nr. 1215/2012 numatyta speciali teisinė apsauga?

2. Ar atsakymas į 1 klausimą būtų kitoks, jei kalbama apie pagal BW 3 knygos 305a straipsnį pareikštą ieškinį, kurį pareiškė asociacija, pagal savo įstatus siekianti atstovauti 1 klausime nurodytą žalą patyrusių investuotojų kolektyviniams interesams, todėl, be kita ko, negalima nustatyti nei šių investuotojų nuolatinės gyvenamosios vietos, nei ypatingų aplinkybių, kuriomis individualiai įsigijamos akcijos arba priimami individualūs sprendimai neparduoti jau turimų akcijų?
3. Jei Nyderlandų teismai pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 2 punktą turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl pagal BW 3 knygos 305a straipsnį pareikšto ieškinių, ar tuomet atitinkamas teismas pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 2 punktą turi teritorinę jurisdikciją tiek tarptautiniu, tiek nacionaliniu lygiais priimti sprendimą dėl visų vėlesnių individualių investuotojų, kurie patyrė 1 klausime nurodytą žalą, individualių ieškinių dėl žalos atlyginimo?
4. Jei atitinkamas Nyderlandų teismas, kaip apibrėžta 3 klausime, turi teritorinę jurisdikciją tarptautiniu, tačiau ne nacionaliniu lygiu priimti sprendimą dėl visų individualių investuotojų, kurie patyrė 1 klausime nurodytą žalą, ieškinių dėl žalos atlyginimo, ar tuomet nacionalinė teritorinė jurisdikcija nustatytina atsižvelgiant į žalą patyrusio investuotojo gyvenamąją vietą, banko, kuriame yra šio investuotojo asmeninė sąskaita, buveinės vietą arba banko, kuriame yra investicinė sąskaita, buveinės vietą, o gal reikia kito pagrindo?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

- 22 Pirmuoju ir antruoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktas turi būti aiškinamas taip, kad visiškai finansinė žala, tiesiogiai atsiradusi dėl investicinių sprendimų, priimtų po to, kai vertybinių popierių biržoje kotiruojama tarptautinė bendrovė paskelbė netikslią, neišsamią ar klaidinančią informaciją, kuri buvo lengvai prieinama visame pasaulyje, leidžia, esant tam tikroms aplinkybėms, remiantis žalos atsiradimo pagrindu, nustatyti tarptautinę valstybės narės, kurioje įsteigtas bankas ar investicinė bendrovė, kuriuose yra sąskaita, teismo jurisdikciją, jeigu tai bendrovei nebuvo taikoma teisinė pareiga pateikti informaciją šioje valstybėje narėje.
- 23 Pirmiausia primintina, kad pagal Reglamento Nr. 1215/2012 34 konstatuojamąją dalį šiuo reglamentu panaikinamas ir pakeičiamas 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42), kuris savo ruožtu pakeitė 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32), su pakeitimais, padarytais vėlesnėmis konvencijomis dėl naujų valstybių narių prisijungimo prie šios konvencijos (toliau – Briuselio konvencija), todėl Teisingumo Teismo pateiktas šių teisės aktų nuostatų išaiškinimas taikomas ir Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatomis, kai šias nuostatas galima laikyti „lygiavertėmis“. Taip yra šios iš dalies pakeistos konvencijos bei Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkto ir Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punkto atveju (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Verein für Konsumenteninformation*, C-343/19, EU:C:2020:534, 22 punktą).
- 24 Taip pat primintina, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punkte numatyta specialiosios jurisdikcijos taisyklė turi būti aiškinama savarankiškai ir siaurai (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 17 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 25 Iš tiesų Reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnyje numatyta jurisdikcija, t. y. valstybės narės, kurioje yra atsakovo nuolatinė gyvenamoji vieta, teismų jurisdikcija, yra bendroji taisyklė. Tik nukrypstant nuo šios bendrosios taisyklės šiame reglamente numatomos specialiosios ir išimtinės jurisdikcijos taisyklės išsamiai nurodytais atvejais, kai atsakovui gali arba, nelygu atvejis, turi būti iškelta byla kitos valstybės narės teisme (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 18 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 26 Vis dėlto, kaip ne kartą yra nusprendęs Teisingumo Teismas, „vieta, kurioje įvyko žalą sukėles įvykis“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą, reiškia ir vietą, kur žala atsirado, ir vietą, kur pasireiškė ši žala sukėles įvykis, todėl ieškinys atsakovui ieškovo nuožiūra gali būti pareikštas vienos iš šių dviejų vietų teisme (2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Verein für Konsumenteninformation*, C-343/19, EU:C:2020:534, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 27 Vis dėlto Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punkte esanti sąvoka „vieta, kurioje įvyko žalą sukėles įvykis“ negali būti aiškinama taip plačiai, kad apimtų bet kurią vietą, kur pasireiškė aplinkybės, dėl kurios žala atsirado faktiškai kitoje vietoje, žalingos pasekmės (žr. 2018 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 23 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 28 Teisingumo Teismas taip pat patikslino, kad ši sąvoka neapima ieškovo nuolatinės gyvenamosios vietos, kurioje yra pagrindinė jo turto buvimo vieta, vien dėl to, kad joje jis patyrė finansinių nuostolių, praradęs savo turto dalį kitoje valstybėje narėje (2004 m. birželio 10 d. Sprendimo *Kronhofer*, C-168/02, EU:C:2004:364, 21 punktas ir 2016 m. birželio 16 d. Sprendimo *Universal Music International Holding*, C-12/15, EU:C:2016:449, 35 punktas).
- 29 Nors vien tai, kad finansinės pasekmės daro poveikį ieškovui, negali pateisinti jurisdikcijos priskyrimo jo nuolatinės gyvenamosios vietos teismams, toks jurisdikcijos priskyrimas pateisinamas, jei nuolatinė gyvenamoji vieta iš tikrųjų yra žalą sukėlusio įvykio arba žalos atsiradimo vieta (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 24 ir 25 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 30 Šiuo atveju pagrindinė byla susijusi su žalos atsiradimo vietos identifikavimu.
- 31 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad vieta, kurioje atsirado žala, yra vieta, kur nurodyta žala konkrečiai pasireiškia (žr. 2018 m. rugsėjo 12 d. Sprendimą *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 27 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 32 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad neatmestina, jog ieškovo nuolatinės gyvenamosios vietos teismai, remdamiesi žalos atsiradimo faktu, turi jurisdikciją išnagrinėti pareikštą ieškinį, kuriuo siekiama nustatyti sertifikato emitento atsakomybę dėl su sertifikatu susijusio prospekto ir atsakomybę dėl kitų šiam emitentui tenkančios pareigos pateikti informaciją pažeidimo, ypač tada, kai minėta žala atsirado tiesiogiai ieškovo banko, įsteigto šių teismų teritorinėje jurisdikcijoje, sąskaitoje (žr. 2018 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 33 Iš tikrųjų taip apibrėžta žalos atsiradimo vieta atitinka Reglamento Nr. 1215/2012 tikslą, kuriuo siekiama sustiprinti Sąjungoje įsisteigusių asmenų teisinę apsaugą ir sudaryti sąlygas ieškovui lengvai nustatyti teismą, į kurį jis gali kreiptis, o atsakovui – pagrįstai numatyti teismą, kuriame jam gali būti iškelta byla, nes sertifikato emitentas, kuris neįvykdo savo teisinių su prospektu susijusių įpareigojimų, kai nusprendžia viešai paskelbti su šiuo sertifikatu susijusį prospektą kitose valstybėse narėse, turi numatyti, kad nepakankamai informuoti ūkio subjektai, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra šiose valstybėse narėse, gali investuoti į šį sertifikatą ir patirti žalos (šiuo klausimu žr. 2015 m. sausio 28 d. Sprendimo *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 56 punktą ir 2018 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Löber*, C-304/17, EU:C:2018:701, 35 punktą).

- 34 Pažymėtina, kad šis numatomumo tikslas nėra vienodai užtikrinamas, kai valstybėje narėje, kur yra investicijų sąskaita, kuria buvo pasinaudota išsigyjant kitoje valstybėje narėje kotiruojamų vertybinių popierių, šių vertybinių popierių emitentui netaikoma teisinė pareiga pateikti informaciją. Iš tiesų, kaip savo išvados 29 punkte pažymėjo generalinis advokatas, kriterijai, susiję su nuolatine gyvenamąja vieta ir akcininkų sąskaitų buvimo vieta, neleidžia tokiai bendrovei emitentei numatyti teismų, kuriuose jai galėtų būti iškelta byla, tarptautinės jurisdikcijos, o tai prieštarauja Reglamento Nr. 1215/2012 16 konstatuojamojoje dalyje nustatytam tikslui išvengti, siekiant užtikrinti teisinio tikrumo principą, galimybės pareikšti atsakovui ieškinį valstybės narės, kurios jis negalėjo pagrįstai numatyti, teisme.
- 35 Iš to matyti, kad tokios biržoje kotiruojamos bendrovės, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, atveju tik valstybių narių, kuriose ši bendrovė, siekdama savo akcijas kotiruoti biržoje, įvykdė teisinę pareigą pateikti informaciją, teismų jurisdikcija gali būti nustatyta žalos atsiradimo pagrindu. Iš tiesų tik šiose valstybėse narėse tokia bendrovė gali pagrįstai numatyti investicinės rinkos buvimą ir kylančią savo atsakomybę.
- 36 Galiausiai dėl klausimo, kiek tokio ieškinio, kaip pareikšto pagrindinėje byloje, kolektyvinis pobūdis leidžia neatsižvelgti į investuotojų nuolatine gyvenamąją vietą, konstatuotina, kad iš to, kas išdėstyta, matyti, jog jis, vertinamas atskirai, nėra lemiamas veiksnys siekiant nustatyti vietą, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis, pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą.
- 37 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir antrąjį klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktas turi būti aiškinamas taip, kad visiškai finansinė žala, tiesiogiai atsiradusi dėl investicinių sprendimų, priimtų po to, kai vertybinių popierių biržoje kotiruojama tarptautinė bendrovė paskelbė netikslią, neišsamią ar klaidinančią informaciją, kuri buvo lengvai prieinama visame pasaulyje, neleidžia, remiantis žalos atsiradimo pagrindu, nustatyti tarptautinę valstybės narės, kur įsteigtas bankas ar investicinė bendrovė, kuriuose yra sąskaita, teismo jurisdikciją, jeigu tai bendrovei nebuvo taikoma teisinė pareiga pateikti informaciją šioje valstybėje narėje.

Dėl trečiojo ir ketvirtąjo klausimų

- 38 Trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar tuo atveju, jeigu jis turėtų jurisdikciją nagrinėti pagrindinėje byloje pareikštą grupinį ieškinį pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą, jis taip pat turėtų jurisdikciją nagrinėti vėliau investuotojų individualiai pateiktus ieškinius dėl žalos atlyginimo.
- 39 Vis dėlto pažymėtina, kad iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog pagrindinė byla nėra susijusi su tokiais individualiais ieškiniais dėl žalos atlyginimo. Darytina išvada, kad šiame etape šie klausimai yra hipotetiniai ir nėra objektyviai būtini šiam ginčui išspręsti. Šiomis aplinkybėmis, kadangi Teisingumo Teismui pavesta užduotis prisidėti prie gero teisingumo vykdymo valstybėse narėse, o ne pateikti konsultacinę nuomonę apie bendruosius ar hipotetinius klausimus, šie klausimai yra nepriimtini (pagal analogiją žr. 2020 m. lapkričio 26 d. Sprendimą *Søgård Fastigheter*, C-787/18, EU:C:2020:964, 76, 80 ir 81 punktus).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 40 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas etapų nacionalinio teismo nagrinėjamoje byloje, išlaidų klausimą turi spręsti nacionalinis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 7 straipsnio 2 punktas aiškintinas taip, kad visiškai finansinė žala, tiesiogiai atsiradusi dėl investicinių sprendimų, priimtų po to, kai vertybinių popierių biržoje kotiruojama tarptautinė bendrovė paskelbė netikslią, neišsamią ar klaidinančią informaciją, kuri buvo lengvai prieinama visame pasaulyje, neleidžia, remiantis žalos atsiradimo pagrindu, nustatyti tarptautinę valstybės narės, kur įsteigtas bankas ar investicinė bendrovė, kuriuose yra sąskaita, teismo jurisdikciją, jeigu tai bendrovei nebuvo taikoma teisinė pareiga pateikti informaciją šioje valstybėje narėje.

Parašai.